

ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาโชคชัย 1
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2

DIGITAL LEADERSHIP OF SCHOOL ADMINISTRATORS IN CHOKCHAI 1
EDUCATIONAL QUALITY DEVELOPMENT NETWORK CENTER UNDER NAKHON
RATCHASIMA PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2

บัญชา จินดอน¹, วิรลพัชร วงศ์วัฒนเกษม²

วิทยาลัยนครราชสีมา

Buncha Jeendon¹, Wiralpat Wongwatkasem²

Nakhon Ratchasima College

Corresponding Author E-mail : bun.bun.za@gmail.com

(Received : 14 April, 2026; Edit : 27 April, 2026; accepted : 30 April, 2026)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา และ 2) เปรียบเทียบภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาโชคชัย 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาโชคชัย 1 จำนวน 92 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67-1.00 และได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามมีค่าเท่ากับ 0.84 สถิติที่ใช้การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที

ผลการวิจัยพบว่า

1. ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาโชคชัย 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. การเปรียบเทียบภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาโชคชัย 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. การเปรียบเทียบภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาโชคชัย 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน การศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำดิจิทัล ,ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาโชคชัย 1

Abstract

This research aimed to: (1) examine the level of digital leadership of school administrators, and (2) compare the digital leadership of school administrators in the Chokchai 1 Educational Quality Development Network Center under Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area Office 2, classified by educational level and work experience. The sample consisted of 92 school administrators and teachers in the Chokchai 1 Educational Quality Development Network Center. The research

instrument was a 5-point rating scale questionnaire with an Index of Item-Objective Congruence (IOC) ranging from 0.67 to 1.00 and a reliability coefficient of 0.84. The statistics used for data analysis included frequency, percentage, mean, standard deviation, and t-test.

The research findings revealed that:

1. The overall level of digital leadership of school administrators was at a high level.
2. The comparison of digital leadership, classified by educational level, showed statistically significant differences at the .05 level.
3. The comparison of digital leadership, classified by work experience, also showed statistically significant differences at the .05 level.

Keywords: Digital Leadership, Chokchai Educational Quality Development Network Center

บทนำ

การศึกษายุคใหม่ หรือที่ปัจจุบันมักจะได้ยินคำว่า New Normal เป็นการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการเรียนรู้จากวิธีการเดิมไปสู่รูปแบบที่สอดคล้องกับบริบทของสังคมและเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ซึ่งทั้งผู้บริหาร ครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทางการศึกษาจำเป็นต้องปรับตัว ขณะเดียวกันยังต้องคงไว้ซึ่งมาตรฐานการเรียนรู้ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรที่กำหนดไว้ การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวเห็นได้อย่างชัดเจนจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ที่ส่งผลให้การจัดการเรียนรู้ในระบบออนไลน์ถูกนำมาใช้อย่างแพร่หลาย และกลายเป็นรูปแบบ New Normal ของการเรียนรู้ในปัจจุบัน การเปลี่ยนผ่านดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของผู้นำทางความคิดระดับโลก เช่น แจ็ก หม่า ซึ่งได้กล่าวถึงมุมมองด้านการศึกษายุคใหม่ว่า แนวโน้มการบริหารการศึกษาในยุคดิจิทัลจำเป็นต้องมุ่งพัฒนาทักษะของครูผู้สอน ปรับกระบวนการและวิธีการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะที่จำเป็นต่อการทำงานในอนาคต อาทิ การทำงานเป็นทีม ความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม การเคารพสิทธิของผู้อื่น รวมถึงการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Eduzones, 2563) จากสถานการณ์โลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ประเทศไทยจึงได้เตรียมความพร้อมเพื่อก้าวเข้าสู่การเป็นประเทศไทย 4.0 โดยมุ่งเน้นการปรับตัวให้สอดคล้องกับบริบทของประเทศและของโลกในทุกมิติ โดยเฉพาะมิติด้านการพัฒนาการศึกษา ซึ่งจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนทั้งด้านหลักสูตรการเรียนการสอน สภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนรู้ รูปแบบการสอนสมัยใหม่ ตลอดจนองค์ความรู้และทักษะที่จำเป็นของครูผู้สอนและผู้เรียน เพื่อให้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงและพร้อมรับการเข้ามาของเทคโนโลยีดิจิทัล (แผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา, 2561)

ภายใต้บริบทของการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ภาวะผู้นำจึงมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาองค์กรและการจัดการศึกษา เนื่องจากภาวะผู้นำเป็นปัจจัยที่ช่วยขับเคลื่อนให้องค์กรสามารถบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ ไม่ว่าจะเป็นองค์การภาครัฐหรือเอกชน รวมถึงหน่วยงานทางการศึกษาในทุกระดับ ภาวะผู้นำสามารถสร้างความแตกต่างให้เกิดขึ้นในองค์การได้อย่างชัดเจน ทั้งในด้านประสิทธิภาพการทำงาน วิสัยทัศน์ และแรงจูงใจของบุคลากร (ณิรดา เวชญาลักษณ์, 2567) กล่าวได้ว่า ภาวะผู้นำเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นจากพฤติกรรมการทำงานร่วมกันของบุคคลในองค์การ เพื่อบรรลุเป้าหมายเดียวกัน และเป็นองค์ประกอบสำคัญทางการบริหารที่มีลักษณะเป็นพลวัต ผู้นำที่มีประสิทธิภาพจะสามารถกระตุ้นผู้ตามให้ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ โดยความสำเร็จของผู้ตามมีได้ขึ้นอยู่กับการใช้อำนาจตามตำแหน่ง หากแต่ขึ้นอยู่กับความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ และการเรียนรู้ เพื่อสร้างความเห็นพ้องและความร่วมมือจากผู้ตาม (จักรกฤษณ์ สิริริน, 2567)

เมื่อสังคมก้าวเข้าสู่ยุคดิจิทัล ภาวะผู้นำในรูปแบบเดิมจึงอาจไม่เพียงพอต่อการบริหารจัดการองค์กร ผู้นำจำเป็นต้องมี “ภาวะผู้นำดิจิทัล” ซึ่งหมายถึงทักษะและกรอบความคิดที่ช่วยให้บุคคลหรือองค์กรสามารถปรับตัวและดำรงอยู่ได้ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี ผู้นำดิจิทัลต้องเข้าใจทิศทางการเปลี่ยนแปลงขององค์กร พร้อมทั้งจะลงมือปฏิบัติ เรียนรู้เทคโนโลยีใหม่ ๆ และสนับสนุนให้บุคลากรพัฒนาทักษะอย่างต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มความคล่องตัวและศักยภาพขององค์กรในยุคดิจิทัล (จักรกฤษณ์ สิริริน, 2567) แนวคิดดังกล่าวสอดคล้องกับ Flannagan and Jacobson (2013) ที่อธิบายว่าภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลเป็นการแสดงบทบาทของผู้นำที่มีความมุ่งมั่นต่อการภารกิจในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

ให้แก่ผู้เรียน โดยมีวิสัยทัศน์ด้านการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพของครูอย่างต่อเนื่อง และจัดให้มีการใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสม เพื่อให้นักเรียนทุกคนสามารถเข้าถึงโอกาสทางการศึกษาได้อย่างเท่าเทียม

ในบริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 โดยเฉพาะศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาโชคชัย 1 ซึ่งมีโรงเรียนในสังกัดจำนวนมากหลายแห่ง การบริหารจัดการศึกษาที่มีคุณภาพจึงจำเป็นต้องอาศัยผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำดิจิทัล เพื่อสามารถนำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนางานด้านวิชาการ งานบุคคล งานงบประมาณ และงานทั่วไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังเป็นการตอบสนองต่อนโยบายของเขตพื้นที่ที่มุ่งเน้นการพัฒนาการจัดการศึกษาในรูปแบบดิจิทัล (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2, 2565) อย่างไรก็ตาม จากการศึกษที่ผ่านมา พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาบางส่วนยังขาดความพร้อมด้านทักษะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการบริหารจัดการ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาและความก้าวหน้าของสถานศึกษาในระยะยาว

ดังนั้นการศึกษภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาโชคชัย 1 มีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากสามารถสะท้อนให้เห็นถึงระดับภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาได้อย่างเป็นระบบ อีกทั้งผลการศึกษายังสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาศักยภาพของผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษา อันจะนำไปสู่การยกระดับคุณภาพการบริหารจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมในยุคดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

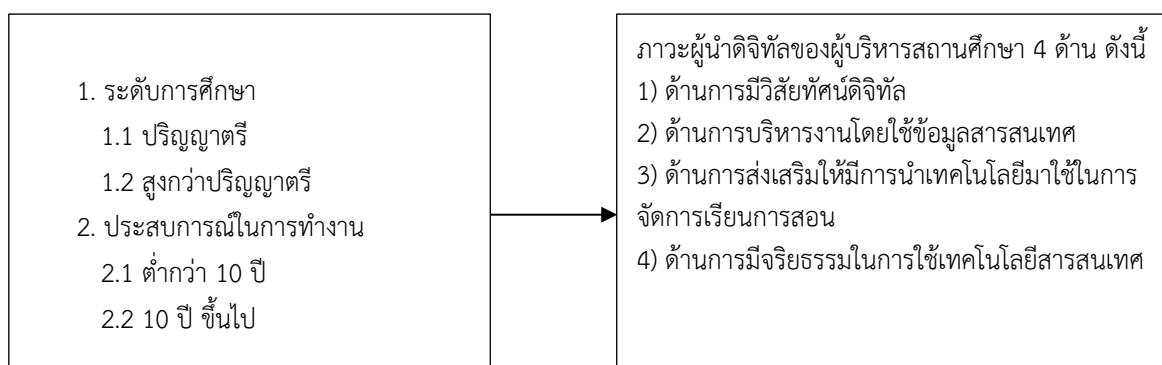
1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาโชคชัย 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาโชคชัย 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

กรอบแนวคิดการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาโชคชัย 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ตามแนวคิดของ Sheninger (2019), Kane (2018), Zhu (2016) รวมทั้ง Flanagan and Jacobsen (2013), Avolio, Kahai and Dodge (2001) และ Westerman, Bonnet and McAfee (2014) สามารถเขียนเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยดังนี้

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

1. บุคลากรที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาโชคชัย 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 แตกต่างกัน
2. บุคลากรที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาโชคชัย 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษากับประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาโชคชัย 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 จำนวน 117 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาโชคชัย 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 จำนวน 92 คน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครซี่และมอร์แกน (1970) และได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย (Samples random sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ได้แก่ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาโชคชัย 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีการสร้างขึ้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาโชคชัย 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ได้มาจากแนวคิดของ Sheninger (2019), Kane (2018), Zhu (2016) รวมทั้ง Flanagan and Jacobsen (2013), Avolio, Kahai and Dodge (2001) และ Westerman, Bonnet and McAfee (2014) เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
2. ศึกษาวิธีการสร้างเครื่องมือแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) และการสร้างแบบสอบถามจากตำราของบุญชม ศรีสะอาด (2553)
3. สร้างแบบสอบถาม โดยดำเนินการพัฒนาแบบสอบถามที่ได้มาจากสุภาวดี อนุไพวรรณ (2567) ได้จำนวนแบบสอบถาม 48 ข้อ
4. นำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสมและพิจารณาให้ข้อเสนอแนะ
5. ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา แล้วเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เพื่อตรวจพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของข้อคำถาม โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC :

Index of Item Objective Congruence) แล้วเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตามเกณฑ์ที่กำหนดเพื่อนำมาใช้ในแบบสอบถาม

6. นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ
7. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับบุคลากรที่ไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่าง
8. คัดเลือกข้อคำถามที่มีความเหมาะสม นำมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาแอลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)
9. จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ขออนุญาตรับรองจากคณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ต่อผู้อำนวยการศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาโชคชัย 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2
2. ผู้วิจัยส่งหนังสือจากวิทยาลัยนครราชสีมา ไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย โดยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง
3. ผู้วิจัยติดตามเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง ได้แบบสอบถามคืน 92 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปโดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงานของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามโดยหาความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)
2. วิเคราะห์ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาโชคชัย 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ทั้งโดยภาพรวม รายด้านและรายข้อโดยหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)
 ค่าเฉลี่ย 4.51 -5.00 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
 ค่าเฉลี่ย 3.51 -4.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
 ค่าเฉลี่ย 2.51 -3.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
 ค่าเฉลี่ย 1.51 -2.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
 ค่าเฉลี่ย 1.00 -1.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด
3. วิเคราะห์เปรียบเทียบภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาโชคชัย 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 จำแนกตาม ระดับการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงาน โดยใช้ค่า t-test (Independent samples)

ผลการวิจัย

ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาโชคชัย 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ดังนี้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลการวิเคราะห์ข้อมูลภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาโชคชัย 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้าน

ด้านที่	รายการ	ระดับปฏิบัติ		แปลผล	อันดับที่
		$\bar{X}$	S.D.		
1	การมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล	4.21	0.58	มาก	2
2	การบริหารงานโดยใช้ข้อมูลสารสนเทศ	4.18	0.60	มาก	3
3	การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน	4.15	0.63	มาก	4
4	การมีจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	4.24	0.55	มาก	1
ภาพรวม		4.20	0.59	มาก	

จากตารางที่ 1 แสดงว่า ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาโชคชัย 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.59) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการมีจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ รองลงมาคือ ด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล ด้านการบริหารงานโดยใช้ข้อมูลสารสนเทศ และด้านการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน ตามลำดับ

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาโชคชัย 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน

ด้านที่	รายการ	ปริญญาตรี (n=55)		สูงกว่าปริญญาตรี (n=37)		t	Sig.
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1	การมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล	4.17	0.64	4.27	0.58	2.01*	0.047
2	การบริหารงานโดยใช้ข้อมูลสารสนเทศ	4.14	0.66	4.23	0.60	2.06*	0.042
3	การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน	4.09	0.68	4.17	0.63	1.98*	0.049
4	การมีจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	4.23	0.59	4.32	0.54	2.11*	0.038
ภาพรวม		4.15	0.64	4.25	0.59	2.10	0.037

จากตารางที่ 2 แสดงว่า บุคลากรที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาโชคชัย 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 โดยภาพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา โชคชัย 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมและรายด้าน

ด้านที่	รายการ	ต่ำกว่า 10 ปี		10 ปี ขึ้นไป		t	Sig.
		(n=41)		(n=51)			
		$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S51.		
1	การมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล	4.16	0.66	4.25	0.60	2.03*	0.045
2	การบริหารงานโดยใช้ข้อมูลสารสนเทศ	4.13	0.67	4.21	0.61	2.07*	0.041
3	การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน	4.08	0.69	4.15	0.64	1.99*	0.048
4	การมีจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	4.22	0.60	4.30	0.55	2.10*	0.039
	ภาพรวม	4.14	0.66	4.23	0.60	2.09	0.043

จากตารางที่ 3 แสดงว่า ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา โชคชัย 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาในศูนย์เครือข่ายดังกล่าวให้ความสำคัญกับการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษา การสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน และการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทของสังคมในยุคดิจิทัล ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ กมลชัย ศรีอรุณ (2567) ที่ศึกษาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาและพบว่า ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ รวมทั้งสอดคล้องกับแนวคิดของ Sheninger (2019) ที่กล่าวว่า ผู้นำทางการศึกษาในยุคดิจิทัลจำเป็นต้องมีบทบาทในการนำเทคโนโลยีมาเพื่อพัฒนาองค์กรและยกระดับคุณภาพการศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ (ณัฐธัญญา พรพทุมชัยกิจ, 2564 : 50) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ผลการวิจัยพบว่า ภาวะ ผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร โดย ภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นตามระดับการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยบุคลากรที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสูงกว่าบุคลากรที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากบุคลากรที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมักมีโอกาสเข้าถึงองค์ความรู้ แนวคิดทางวิชาการ และเทคโนโลยีดิจิทัลที่หลากหลายมากกว่า จึงมีความเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญของการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้อย่างยิ่งขึ้น ส่งผลให้มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในระดับที่สูงกว่า ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ กมลชัย ศรีอรุณ (2567) ที่พบว่าบุคลากรที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดของ Sheninger (2019) ที่กล่าวว่า การพัฒนาทักษะและองค์ความรู้ด้านดิจิทัลของบุคลากรเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้บุคลากรสามารถเข้าใจและสนับสนุนการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. การเปรียบเทียบความคิดเห็นตามประสบการณ์ในการทำงาน ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างก็มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยบุคลากรที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 10 ปี มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสูงกว่าบุคลากรที่มีประสบการณ์การทำงาน 1–10 ปี ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากบุคลากรที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่าก็มีประสบการณ์ในการทำงานร่วมกับผู้บริหารและการบริหารจัดการสถานศึกษามาเป็นระยะเวลานาน จึงสามารถมองเห็นบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมและพัฒนาการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในสถานศึกษาได้อย่างชัดเจน ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ ฝนทิพย์ หาญชนะ และ คึกฤทธิ์ ศิลาฉาย (2565) ได้ศึกษาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู โรงเรียนสหวิทยาเขตชลบุรี 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง พบว่า ครูที่ปฏิบัติหน้าที่การสอนที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สุรศักดิ์ ปาเฮ (2566) ที่พบว่าบุคลากรที่มีประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดของ Fullan (2014) ที่กล่าวว่าประสบการณ์ในการทำงานของบุคลากรเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้บุคลากรสามารถเข้าใจบทบาทและภาวะผู้นำของผู้บริหารในการพัฒนาองค์กรได้อย่างชัดเจนมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมและพัฒนาทักษะด้านดิจิทัลของครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนและการบริหารจัดการสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 สถานศึกษาควรส่งเสริมการใช้ข้อมูลสารสนเทศในการวางแผน การตัดสินใจ และการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานของสถานศึกษา

1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาควรสนับสนุนการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนให้สอดคล้องกับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

1.4 สถานศึกษาควรส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีอย่างมีจริยธรรม มีความรับผิดชอบ และคำนึงถึงความปลอดภัยของข้อมูลสารสนเทศ เพื่อสร้างวัฒนธรรมการใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสมในสถานศึกษา

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาอื่น เพื่อเปรียบเทียบผลการวิจัยและขยายผลการศึกษาให้ครอบคลุมบริบทของสถานศึกษาที่หลากหลาย

2.2 ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับตัวแปรอื่น เช่น ประสิทธิภาพของสถานศึกษา หรือคุณภาพการจัดการเรียนการสอน

2.3 ควรศึกษารูปแบบหรือแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาศักยภาพของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล

เอกสารอ้างอิง

- กมลชัย ศรีอรุณ. (2568). AI กับการปฏิวัติการสร้างแบรนด์และการตลาดดิจิทัลในประเทศไทย: โอกาส ความท้าทาย และอนาคต. วารสารนิเทศศาสตร์ มสธ., 15(1), 58-73.
- ณัฏฐณิชา พรปทุมชัยกิจ. (2564). ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา มัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร. สาขาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัย ราชภัฏศรีสะเกษ. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ. 15 (2), 60-62.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). การวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- แผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา. (2561). แผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา (พ.ศ. 2561–2565). กรุงเทพมหานคร: สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.

- ฝนทิพย์ หาญชนะ, และ คีฤทธิ์ ศิลาลาย. (2565). ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนสหวิทยาเขตชลบุรี 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง. วารสาร Roi Kaensarn Academi, 7(6), 117–134.
- เวชญาลักษณ์ ณ. (2023). ความสัมพันธ์ภาวะผู้นำของผู้อำนวยการสถานศึกษากับประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานศึกษา. วารสารวิจัยวิชาการ, 6(1), 131–144.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2. (2565). แผนพัฒนาการศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 2.
- สิริริน ด. (2024). Followership: A New Paradigm in Organizational Management. วารสารการบริหารและความ เป็นผู้นำทางการศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 1(3), LEADRU0103e1009. สืบค้น จาก <https://so15.tci-thaijo.org/index.php/LEAD/article/view/1009>
- สุรศักดิ์ ปาเฮ. (2566). กระบวนทัศน์เทคโนโลยีการศึกษายุคดิจิทัล. พิมพ์ครั้งที่ 2. ลำปาง: โรงพิมพ์คานา.
- Eduzones. (2563). แจ็ก หม่า กับมุมมองการศึกษายุคใหม่. สืบค้นจาก <https://www.eduzones.com>
- Flannagan, L., & Jacobsen, M. (2013). Technology leadership for the twenty-first century principal. *Journal of Educational Administration*, 51(1), 73–87.
- Flannagan, L., & Jacobsen, M. (2013). Technology leadership for the twenty-first century principal. *Journal of Educational Administration*, 51(1), 73–87.
- Fullan, M. (2014). *The principal: Three keys to maximizing impact*. San Francisco, CA: Jossey-Bass.
- Kane, G. C. (2018). *The technology fallacy: How people are the real key to digital transformation*. Cambridge, MA: MIT Press.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607–610.
- Likert, R. (1967). *The human organization: Its management and value*. New York, NY: McGraw-Hill.
- Sheninger, E. (2019). *Digital leadership: Changing paradigms for changing times* (2nd ed.). Thousand Oaks, CA: Corwin Press.
- Sheninger, E. (2019). *Digital leadership: Changing paradigms for changing times* (2nd ed.). Thousand Oaks, CA: Corwin Press.
- volio, B. J., Kahai, S., & Dodge, G. E. (2001). E-leadership: Implications for theory, research, and practice. *The Leadership Quarterly*, 11(4), 615–668.
- Westerman, G., Bonnet, D., & McAfee, A. (2014). *Leading digital: Turning technology into business transformation*. Boston, MA: Harvard Business Review Press.
- Zhu, P. (2016). *Digital mastery: How organizations achieve superior performance through digital transformation*. Boston, MA: Harvard Business Review Press.